

Hr Urmas Kolina
Kanepi Vallavalitsus
e-post: vald@kanepi.ee

Teie 11.01.2024

Meie 26.01.2024 nr 3-1.1/2024/160

RMK arvamus-ettepanekud / Ritsike palo
kohaliku kaitseala moodustamine

Tutvustame saadetud Ritsike palo metsa kohaliku kaitseala moodustamise kaitse-eeskirja eelnõuga ning sinna lisatud dokumentidega (vallavolikogu algatamise otsus, ekspertarvamus, eelnõu seletuskiri).

Kaitseala kaitse-eesmärgina defineeritakse: „Säilitada Jõksi järve kaldal oleva ajalooliselt järjepideva nn Ritsike palo nime all tuntud loodusliku väärtusliku metsakoosluse puhkemajanduslikud, esteetilised ja maastikulised väärtused.“ Eelnõu seletuskirjas viitab ekspert, et männid elavad looduslikes kooslustes 200-300 aastaseks. Väide on pädev üksikpuude tasemel, aga seda ei saa laiendada puistu-männiku tasemele. Lisatud fotod 2023.aasta septembrist, mis viitavad ca 130 aastaste mändide juurestiku ulatuslikule juurepessu (*Heterobasidion* spp.) kahjustustele. Kõigil vaadeldud tuuleheite puudel (10 mändi) esines juuremädaniku kahjustus, mis paraku viitab puistu olulisele nõrgenemisele ja järgnevale kahjustuste (kuivamine, tuuleheide) suurele tõenäolisusele.

Volikogu määruse eelnõu ja seletuskirja koostanud ekspert viitab, et on bioloog-maastiku ökoloog ning ei ole õigusekspert. Eelnõust ei nähtu, et õigusekspertiis oleks teostatud, kuigi sellele viidatakse ja see on vajalik.

Viitame mittevastavustele koostatud kaitse-eeskirja eelnõus:

§ 5. Lubatud tegevus

(2) Kaitsealal on lubatud raie, arvestades järgmisi erisusi:

1) kõigil metsa majandamistöodel peetakse kinni linnurahu kuupäevadest;

Viidatud säte on esitatud n.ö. tavakõnepruugis ja konkreetsete kuupäevadeta. Nõue tuleks esitada täpselt ja konkreetset: „Loomastiku ja linnustiku kaitseks on raiete tegemine keelatud ajavahemikul 15. aprillist 15. juunini.“

3) peened raiejäätmekoristamine ning lubatud on kohapealne põletamine;

Raiejäätmeks loetakse oksad, ladvad, langile jäänud tüvepuit, raietöödega rikunud järelkasv ja alusmets. Millised on „peened raiejäätmekoristamine“? Ettepanek sõnastada punkt 3 valikuna metsaseaduse nõuetest: „Raiejäätmekoristamise viisidena on lubatud raiejäätmekoristamine, tükeldamine ja laialilaotamine ning põletamine.“

4) valikraie on lubatud üle 150 aastastes puistutes;

Säte, kavandatav valikraie alustamise vanuseline piirang, ei ole õigusaktidest tulenev ja praktikas vajalik.

Looduskaitseseadus § 31. Piiranguvöönd, sätestab piirangute seadmist:

(4) Kaitse-eeskirjaga võib piiranguvööndis seada raielangi suurusele ja kujule ning metsa vanusekoosseisule metsaseaduses sätestatust erinevaid piiranguid ning raie tegemise ajapiiranguid, mis on vajalikud koosluse või sellesse kuuluva kaitsealuse liigi säilimiseks ja elutingimuste parandamiseks.

Ettepanek õigusaktidest mittetulenev vanuseline piirang ära jätta ja lähtuda valikraietel looduskaitseaduse lisas 1 toodud nõuetest.

Oleme arvamisel, et Ritsike palo kohaliku kaitseala moodustamine ei ole tingimata vajalik. Ritsike palo on ajalooliselt kujunenud n.ö inimõjulisena - 19.sajandi lõpus oli ala kasutuses karjamaana, ala on korduvalt põlenud, mis ilmselt on mõjutanud puistu tänast tervislikku seisundit. Puhkemajanduslikult, esteetiliselt ja maastikuliselt väärtusliku männiku säilitamine oleks võimalik seda samaväärselt uuendades, kasutades selleks väheintensiivseid (kuni kaks raiejärku) turberaieid koos metsauuendusvõtetega (mändide istutamine häiludesse).

Lugupidamisega

Tiit Timberg
Põlvamaa metsaülem